

Boken blev film –

Vad hände med Harry Potters värld?

ELIN EKLUND

Luleå tekniska universitet
Musikhögskolan i Piteå

MEDIEPEDAGUTBILDNINGEN
Vetenskaplig handledare: Margareta Rönnerberg

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET
Musikhögskolan i Piteå
Mediepedagogutbildningen
Examensarbete
2005-05-27

Boken blev film

Vad hände med Harry Potters värld?

ELIN EKLUND

Handledare: Cristina Nilsson
Examinator: Margareta Rönnberg

Abstract

Titel: Boken blev film – Vad hände med Harry Potters värld?

Författare: Elin Eklund

Handledare: Cristina Nilsson

Kurs: Examensarbete, 10 p

Antal sidor: 32

Examinator: Margareta Rönnberg

Examinationsdatum: 2005-05-27

Högskola: Musikhögskolan i Piteå, Avdelningen för Media, Luleå Tekniska Universitet

Syfte:

Mitt syfte med denna uppsats är att undersöka vad som händer med en bok när den överförs till film. Min huvudfråga i detta arbete är att, genom att jämföra boken *Harry Potter och de vises sten* med filmen, ta reda på om någonting, och i så fall vad som har förändrats när boken blev film.

De frågor jag ställer mig för att kunna besvara syftet är:

- Hur långa är kapitlen i boken (antal sidor) och i filmen (antal minuter och klipp)?
- Vad från boken finns inte med i filmen? Vad har man valt att inte ha med?
- Vad har man lagt till i filmen? Vilka sekvenser?
- Är det någonting man har ändrat vid överföringen från boken och i så fall vad?

Metod:

Jag kommer i denna uppsats att använda mig av en kvalitativ metod. Syftet med en sådan är att skaffa sig en djupare kunskap än den man får genom till exempel kvantitativa analyser. Man skulle kunna säga att jag ska göra en kvalitativ innehållsanalys som, till skillnad från en kvantitativ, går ut på en textanalys där ingenting räknas eller mäts. Jag kommer helt enkelt att jämföra två kapitel ur boken *Harry Potter och de vises sten*, med motsvarande avsnitt ur filmen med samma namn. Jag kommer i förväg ha bestämt vad jag ska titta på och undersöka. Detta har jag beskrivit ovan i mina frågeställningar.

Slutsats:

Den slutsats jag drar av mitt arbete är den att det kan vara större skillnad än man tror mellan en bok och en film baserad på samma bok. Alla dessa tillägg, borttagningar och ändringar kan vara till både fördel och nackdel för berättelsen. Jag tror det kan vara svårt att göra en film efter en roman och få den lika bra som dess förlaga.

”Ni tycker kanske inte jag är vacker,
Men döm ej efter vad ni ser idag,
Jag lovar äta upp mig själv om ni
Kan finna någon hatt mer klok än jag.
Behåll ni gärna era svarta plommonstop,
Och era höga hattar som ser fina ut
För jag är Hogwartshatten Som Sorterar
Och därför slår jag alla andra utan prut.
Det finns ej något dolt i era tankar
Som inte genast jag kan uppenbara,
Sätt mig på huvudet, och jag skall säga
I vilket hem ni helst bör vara.
Ni kanske passar bäst i Gryffindor,
Där folk med mod i bröstet lever,
Vars järvhet, kraft och tapperhet
Dem skiljer ut från mängden av elever;
Ni kanske hemma hör i Hufflepuff,
Där rättvisa och sanning styr,
Ja, Hufflepuffarna är trogna och lojala
Och aldrig någon möda skyr,
Måhända är ert hem det visa Ravenclaw,
Ty den som lärd och kvicktänkt är
Och har ett gott och klart förstånd
Skall alltid sina likar finna där;
Eller måhända ni i Slytherin
Skall era sanna vänner finna,
Där sluga rävar nyttjar alla knep
Att sina mål och syften vinna.
Så sätt nu hatten på! Förfäras ej!
Grips ej av frossa! Ty jag kan lova
Att (fast jag inga händer har) ni är i säkra händer,
För jag, jag är en Hatt Med Tankegåva!”

Ur: Rowling (2001), ”Harry Potter och de vises sten” s 149 f.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte	2
2.1 Frågeställningar	2
2.2 Avgränsningar	2
3. Metod	3
3.1 Metoddiskussion	3
3.2 Material	4
3.3 Tillvägagångssätt	4
4. Bakgrund	5
4.1 Harry Potter och de vises sten	5
4.1.1 Kapitel 11 – Quidditch	5
4.1.2 Kapitel 12 – Erised-spegeln	6
4.2 J K Rowling	6
4.3 Potterism/Pottermania	6
4.4 Ord/namn att förklara	7
5. Teori	10
5.1 Barnböcker och film	10
5.2 Adaption	10
5.3 Bok blir film	11
5.4 Mediebudskap	12
6. Resultat	14
6.1 Quidditch – kapitel 11	14
6.1.1 Frukosten	14
6.1.2 Kvasten	15
6.1.3 Quidditch matchen	15
6.1.4 Kvastproblemet	16
6.1.5 Av-förhåxningen	17
6.1.6 Fångandet av Kvicken	17
6.2 Erised-spegeln – kapitel 12	18
6.2.1 Julen	18
6.2.2 Juldagen	19
6.2.3 Biblioteket	19
6.2.4 Erised-spegeln	20
6.3 Resultatsammanställning	21
6.3.1 Quidditch kapitel 11	22
6.3.2 Erised-spegeln kapitel 12	24
7. Analys och tolkning	27
8. Slutdiskussion och slutsats	30
9. Källförteckning	31

1.0 Inledning

Jag har aldrig förut varit särskilt intresserad av fantasy böcker och filmer. Detta ändrades dock när jag fick låna Harry Potter böckerna och läste de fyra första böckerna under ett jullov. Då var jag fast. Jag såg sedan filmerna allt eftersom de kom ut och tyckte att de helt enkelt var underbara. Jag har sedan dess både läst böckerna och sett filmerna ett antal gånger. När jag skulle börja med detta examensarbete kom tanken att jag skulle vilja göra en analys av antingen boken eller filmen. Jag hade svårt att bestämma mig för vilken, tills jag tillslut kläckte idén att jag faktiskt kan jämföra dem med varandra.

Det talas ju ofta om att böckerna är bättre än filmerna när en bok har blivit film. Detta har jag för det mesta hållit med om, men har efter att jag har läst in mig på lite litteratur kring ämnet kommit fram till att det egentligen är två helt skilda saker. Det beror också på hur man som mottagare är. Jag kanske tycker bättre om att läsa än att se på film och då är det nog inte så konstigt om jag tycker att böckerna ofta är bättre än filmen. Å andra sidan kan säkert böckerna verka tråkiga för filmälskare, som hellre kanske får hela historien serverad till sig på cirka två timmar, än 20 timmar som det kanske tar att läsa boken.

Jag ser fram emot att få skriva en intressant och rolig uppsats och ta del av en magisk värld som J K Rowling har byggt upp. För övrigt går jag bara och väntar på att den fjärde filmen ska komma på bio och den sjätte boken i bokhandeln. För har man som jag väl börjat läsa böckerna så måste jag få veta hur det går och spänningen stiger. Bara två böcker kvar innan hela historien ska få sin upplösning.

2.0 Syfte

Mitt syfte med denna uppsats är att undersöka vad som händer med en bok när den överförs till film. Min huvudfråga i detta arbete är att, genom att jämföra boken *Harry Potter och de vises sten* med filmen, ta reda på om någonting, och i så fall vad som har förändrats när boken blev film.

2.1 Frågeställningar

De frågor jag ställer mig för att kunna besvara syftet är:

- Hur långa är kapitlen i boken (antal sidor) och i filmen (antal minuter och klipp)?
- Vad från boken finns inte med i filmen? Vad har man valt att inte ha med?
- Vad har man lagt till i filmen? Vilka sekvenser?
- Är det någonting man har ändrat vid överföringen från boken och i så fall vad?

2.2 Avgränsningar

Jag kommer att begränsa mig i denna uppsats till att jämföra kapitel 11, *Quidditch*, och 12, *Erised-spegeln* i boken *Harry Potter och de vises sten* med motsvarande avsnitt i filmen. Detta gör jag eftersom det är en tjock bok och lång film och jag inte har någon möjlighet att hinna analysera hela boken och filmen. Jag väljer även att göra denna avgränsning för att kunna göra en djupare analys istället för att en ytlig, vilket jag tror det skulle bli om jag analyserar ett längre avsnitt. Jag kommer inte att analysera några ljud eller ljudeffekter. Jag kommer inte heller att analysera några bilder, miljöer eller skildringar av personer, utan min fokus kommer att ligga på handlingen och hur den är framställd i filmen jämfört med boken.

3.0 Metod

Jag kommer i denna uppsats att använda mig av en kvalitativ metod. Syftet med en sådan är att skaffa sig en djupare kunskap än den man får genom till exempel kvantitativa analyser. Det finns en rad olika varianter av kvalitativa metoder och det är vanligt att man använder sig av egna slags varianter och tolkningar av en kvalitativ metod. När man använder sig av en kvalitativ metod innebär det man bearbetar en text av något slag, till exempel en bok, artikel, intervju, film eller ljudinspelning. Vid bearbetningen av materialet är det viktigt att metodiskt berätta hur man har gått tillväga, eftersom det inte finns någon bestämd metod för hur en kvalitativ analys går till. (Patel, Davidson, 2003:118 ff.). Man skulle kunna säga att jag ska göra en kvalitativ innehållsanalys som, till skillnad från en kvantitativ, går ut på en textanalys där ingenting räknas eller mäts (Bergstöm, Boreus, 2000:45). När man ska göra en innehållsanalys av en film är det viktigt att tänka på att det inte blir ett återberättande av handlingen utan en analys som går djupare än så. Man bör komma under ytan och hitta de dolda budskapen och se de fördomar som eventuellt finns i filmen (Nemert, Rundblom 2004:100).

Jag kommer helt enkelt att jämföra två kapitel ur boken *Harry Potter och de vises sten*, med motsvarande avsnitt ur filmen med samma namn. Jag kommer i förväg ha bestämt vad jag ska titta på och undersöka. Detta har jag beskrivit ovan i mina frågeställningar.

När jag skriver ”boken” så menar jag *Harry Potter och de vises sten* och när jag skriver ”filmen” så menar jag filmen med samma namn.

3.1 Metoddiskussion

Det finns alltid olika metoder att välja och använda sig av. Jag har valt denna kvalitativa metod eftersom jag anser den mest lämpad att använda för att kunna besvara mina frågeställningar och därmed mitt syfte med denna uppsats. Det finns både fördelar och nackdelar med denna metod, vilka jag ska diskutera närmare. Eftersom det är jag själv som har funderat ut vad jag ska undersöka i boken och filmen blir denna uppsats subjektiv. Jag är väl medveten om att det blir mina egna tolkningar och min förförståelse som kommer påverka vad jag kommer fram till och det är inte säkert att någon annan skulle komma fram till exakt samma sak. Eftersom det dock är ett ämne som intresserar mig mycket tror jag att, trots subjektiviteten det innebär att göra en analys, jag kan komma fram till en del intressanta och relevanta resultat.

De två kapitel från boken i min undersökning har jag valt därför att det händer mycket och det är särskilt intressanta handlingar i dessa kapitel. Jag valde dem även för att jag tänkte att det kunde finnas en hel del att analysera i dessa kapitel. I kapitel 11 som heter *Quidditch* blev jag när jag läste boken mycket intresserad av hur denna sport skulle komma att skildras i filmen. När jag senare såg filmen tyckte jag att det var en spännande del av filmen just hur de spelade Quidditch. Kapitel 12 som heter *Erised-spegeln* tog jag med eftersom det är kapitlet efter Quidditch och jag ville analysera två på varandra följande kapitel för att få en mer sammanhängande berättelse, helt enkelt för att det skulle bli lättare att följa med i jämförelsen/analysen.

Jag är även medveten om att Internet inte alltid är en säker källa att hämta material ifrån, men de sidor jag har valt att använda mig av känns tillförlitliga. Jag försöker så mycket som möjligt att använda mig av officiella Harry Potter-hemsidor i de fall jag hämtar information på Internet.

3.2 Material

Det material jag kommer använda mig av är först och främst boken, *Harry Potter och de vises sten* samt motsvarande film. Jag har även läst en del litteratur kring ämnet och kommer använda mig av denna, samt av en del material från Internet. Jag har även läst in mig en del på barnboken som fenomen och hur böcker bli film, så kallad adaption. Adaption betyder enligt *Norstedts svenska ordbok* anpassning (till yttre omständigheter) (Norstedts ordbok 2004:4). Det har varit mycket intressant att läsa in mig på hur till exempel en barnbok är uppbyggd.

3.3 Tillvägagångssätt

Jag började min uppsats genom att få idén godkänd av examinatorn och handledaren. Sedan började jag fundera på syfte, frågeställningar samt metod för min uppsats. Efter det var klart var det bara att börja leta material till mitt ämne, vilket gick riktigt bra. Det finns mycket skrivet om Harry Potter, dels om böckerna och filmerna, men även om Harry Potter som fenomen, författaren och trollkarlar/häxor. Efter att jag hade läst igenom en hel mängd böcker, fick skrivandet sin start. Det var en aning svårt att komma igång, men allt eftersom gick det lättare och lättare. När jag i princip var klar med bakgrunden och teorin började jag min undersökning genom att jämföra filmen med boken utifrån de i förväg bestämda frågeställningarna. Efter allt tittande och läsande började jag skriva ner mitt resultat.

Jag har läst boken flera gånger tidigare och sett filmen ett par gånger också. Jag koncentrerade mig på de två valda kapitlen och läste dem noga. Jag tittade även på dessa avsnitt i filmen många gånger. Jag gjorde detta dels var för sig, men även samtidigt genom att följa med i boken när jag såg filmen. Jag tittade även på filmen med ljudet avstängt när jag räknade antalet klipp.

4.0 Bakgrund

4.1 Harry Potter och de vises sten

Böckerna tar sin början i att Harry Potters föräldrar mördas av Lord Voldemort på Halloween 1981, men deras ettårige son överlever. Han blir känd som ”pojken som överlevde” och det enda han har kvar efter attacken är ett blixformat ärr i pannan (Rowling, 2001:19). På sin elvaårsdag får han äntligen reda på att han egentligen är en trollkarl som ska gå på Hogwarts skola för häxkonster och trolldom. Harry har ända sedan han var ett litet spädbarn bott hos sin moster och hennes familj, som aldrig har berättat för honom att han är en trollkarl. Jätten Hagrid berättar för honom när han fyller elva år att pojken är en trollkarl och har fått en plats på Hogwarts. Harry börjar i skolan och får uppleva många spännande saker där. Det är olika skolämnen som ”försvar mot svartkonster”, ”örtlära”, ”trollkonsthistoria”, ”förvandlingskonst” med flera. Trehövdade hundar, troll och quidditch är även sådant som han stöter på under sitt första år på skolan.

Denna filmatisering av boken fick så otroligt mycket uppmärksamhet innan den hade premiär att ingen kan ha undgått att höra talas om den. Många var rädda för att den skulle bli en typisk Hollywoodfilm, men de lugnades något när rollistan bestod av enbart briter. Från början var det meningen att Steven Spielberg skulle regissera filmen, men han hoppade av och uppdraget gick istället till Chris Columbus. Han ville göra en film som låg så nära böckerna som möjligt, för varför skulle man ändra på någonting så populärt (Törnqvist, 2002:163). Filmen hade extremt höga förväntningar på sig redan innan den kom. I Sverige sågs den av 900 358 åskådare under 2001. Filmen hade världspremiär i Storbritannien den fjärde november och efter premiärdagarna var det den film som genom alla tider dragit in mest pengar de tre första dagarna. Filmen hade stor hjälp av böckerna i att bli så populär. Intresset var enormt och filmpremiären omgavs även av en stor lansering av Harry Potter på marknaden, vilket gjorde att filmen hamnade på listan över vilka filmer som dragit in mest pengar under året (Törnqvist, 2002:165 f.). Boken finns utgiven på cirka 130 språk, bland annat i Kina, Brasilien, Indonesien, Israel och Sydafrika och böckerna om Harry Potter har toppat bästsäljarlistorna över hela världen (Törnqvist, 2002:40). Vid det senaste sekelskiftet blev JK Rowling en av de mest lästa författarna i den engelsktalande delen av världen (Nel, 2001:64). Harry Potter böckerna har haft en stor betydelse för barnlitteraturens status när man förut sa att barn inte klarade av att läsa böcker som är längre än 150-200 sidor och nu läser åttaåringar lätt Harry Potter böckerna varav, en som är över 800 sidor lång (Nikolajeva, 2004:11).

4.1.1 Kapitel 11 – Quidditch

Detta kapitel handlar om när Harry ska spela sin första quidditch-match som sökare. Det är Gryffindor mot Slytherin. För att hinna med både skolan och Quidditch har Harry fått mycket hjälp av Hermione, bland annat har han läst ”Quidditch genom tiderna” och lärt sig att det fanns sju hundra sätt att ruffa på i sporten. Han råkar se professor Snapes skadade ben, när han ska hämta en bok som professorn har konfiskerat. Han får väldigt svårt att sova natten innan matchen. Han berättar för Hermione och Ron om Snapes skadade ben och är övertygad om att Snape försökte ta sig förbi den trehövdade hunden för att komma åt det som den vaktar. Trots att han

behöver all energi han kan få innan matchen orkar han inte äta någonting till frukost. Matchen börjar och blir mycket spännande, tills Harrys kvast börjar bete sig underligt och försöker kasta av Harry. Hermione upptäcker att professor Snape sitter på läktaren och mumlar en besvärjelse och hon lyckas avbryta honom genom att sätta eld på Snapes klädnad. Just när Harry är på väg att störta mot marken fångar han ”Den Gyllene Kvicken” med munnen och Gryffindor vinner matchen. De får sedan av Hagrid veta att det som den trehövdade hunden vaktar är någonting mellan Dumbledore och Nicolas Flamel (Rowling, 2001:225-239).

4.1.2 Kapitel 12 – Erised spegeln

Det är i jultid på Hogwarts och alla elever väntar på att jullovet ska börja. Harry och Ron ska stanna kvar på skolan över jul, medan Hermione åker hem. De tre kompisarna tillbringar mycket tid i biblioteket för att leta information om Nicolas Flamel, men de hittar ingenting alls. På julaftonsmorgon får Harry en osynlighetsmantel i julklapp och han kommer på att han kan använda sig av den för att ta sig till den Avskilda Bokavdelningen i biblioteket, vilket han också gör. Under sin vandring på Hogwarts på natten upptäcker Harry en spegel där han kan se hela sin familj. Han blir så småningom upptäckt av professor Dumbledore och får veta att det är en Erised-spegel som visar det man som mest önskar sig (Erised = Desire). Han blir tillsagd att inte leta efter spegeln mer, efter att den flyttats. (Rowling, 2001:241-264).

4.2 J K Rowling

Eller Joanne Kathleen Rowling som hon egentligen heter fick idén till Harry Potter under en tågresa mot Kings Cross i London 1990. Från det att hon hade kommit på idén tog det sju år till succén. Förlaget som nappade på det första manuskriptet till *Harry Potter och de vises sten* var Bloomsbury. De fyra första böckerna kom på rad i en takt av en varje år. Två år efter den fjärde kom den femte boken och den sjätte och näst sista boken skriver hon på just nu (Rowling fanclub: <http://www.rowlingfanclub.se/?link=jkr>, 2005-04-13). Samtidigt som den första boken dök upp på bästsäljarlistorna började Rowling få erbjudanden om filmanbud, men hon tackade länge nej. Tillslut tackade hon ja till Warner Brothers anbud på grund av de hade lovat att vara den litterära förlagan trogen, vilket var mycket viktigt för författaren och då särskilt beträffande bokens gestalter (Törnqvist, 2002:43).

4.3 Potterism/Pottermania

En ny och tydlig trend inom filmen är att fantasin kommer tillbaka genom fantasyfilmerna (Nemert, Rundblom 2004:212). 1999 blev Rowling och med det Harry Potter ett internationellt fenomen, i samband med att den andra boken kom ut i Amerika (Nel, 2001:24). Begreppet potterism/pottermania myntades av amerikanska tidningar och beskriver det fenomen som Harry Potter böckernas popularitet har inneburit för alla inblandade. För Warners Brothers, skådespelare, Bloomsburys barnboksavdelning, leksaksindustrin, godisindustrin och för butiksägare som har ökat sin omsättning genom att sälja Harry Potter produkter. I Storbritannien finns det vuxenversioner av böckerna att köpa med tristare omslag och mindre stil så att det

inte ska synas vad de läser. Försäljningssiffrorna har ökat enormt mycket och Harry Potter är inte bara böcker utan även filmindustri, leksaksindustri, godisindustri och glasögonindustri. Intresset för Harry Potter har vuxit ända sen premiären 1997. Partyt som hölls vid filmpremiären hade en budget på 1,5 miljoner dollar. Det finns flera tusen sajter om Harry Potter på nätet, det finns parodier på Harry Potter. Man kan köpa ett flertal Harry Potter-spel och det finns en mängd olika leksaker i Potter stil. De tre första delarna i serien har tillsammans sålt över 100 miljoner exemplar böcker (Törnqvist, 2002:102 ff.). All marknadsföring ledde till att det 2001 kom en reaktion i form av en parodi på den kommers den säger sig avsky: *Barry Trotter and the Unauthorised Parody* som driver med all konsumtion runt Potter-fenomenet och dess förvandling till ett globalt varumärke (Törnqvist, 2002:113).

4.4. Ord/namn att förklara:

De Vises Sten

- Detta är en magisk ingrediens som man började leta efter för att framställa guld ur svavel och kvicksilver. Man trodde att en kombination av svavel och kvicksilver i rätt proportioner och tillsatt i rätt följd kunde frambringa guld. Detta fungerade inte och då började man söka efter denna magiska ingrediens (Colbert, 2002:20).

Lord Voldemort

- Den fallne trollkarlens namn, vars namn det är få som vågar uttala (Colbert, 2002:57).
- Han är halvmugglarfödd och är den store skurken i böckerna och han kallas för Mörkrets herre. I första boken kretsar allt kring Voldemorts vilja att komma över De vises sten som kan skänka honom evigt liv (Colbert, 2002:205 ff.)

Hogwarts

- Trollkarlskolan med de fyra elevhemmen: Gryffindor, Hufflepuff, Ravenclaw och Slytherin.
- Skolan är trivsamt, maten mycket god och eleverna sover i himmelssängar.
- Att bryta mot regler är "tillåtet" även om det medför några poängs avdrag för elevhemmet. Det råder stor rättvisa på skolan (Colbert, 2002:102).

Hagrid

- Han är nyckelväktare och fastighetsskötare på Hogwarts, samt god vän med Harry och beskyddare och stor vän av farliga djur (Törnqvist, 2002:185).
- Jätten som kommer och tar Harry ifrån hans moster och hjälper honom till Hogwarts.
- På sidan 65 i *Harry Potter och de vises sten* beskrivs han enligt följande: "En jättelik man stod i dörröppningen. Ansiktet var nästan helt dolt av en lång, lurvig hårman och ett vilt trassligt skägg, men man kunde urskilja ögonen, som gnistrade som svarta skalbaggar under allt hår".

Quidditch

- Trollkarlssporten som utövas högt uppe i luften på kvastar.
- Lagen består av sju spelare. Tre av dem är jagare och ska kasta Klonken (en boll stor som en fotboll) mellan sig och försöka få igenom den genom ringarna för att göra mål. Man får 10 poäng för varje gång Klonken går igenom en av ringarna.

- En spelare i varje lag är Vaktaren som ska vakta ringarna och hindra det andra laget från att göra mål.
- De två Slagmännen ska skydda sitt lag från att bli nedslagna av Dunkarna som far omkring som raketer och försöka slå dem mot det andra laget.
- Den sista spelaren är Sökaren som ska försöka fånga Den Gyllene Kvicken som är den minsta och viktigaste av bollarna. Den sökare som fångar Kvicken vinner 150 poäng åt sitt lag och det laget vinner oftast matchen (Rowling, 2001:209 ff.)

Gryffindor och Slytherin

- Gryffindor och Slytherin är två av de fyra elevhemmen som finns på skolan.
- Gryffindor är Harrys elevhem som karaktäriseras av mod och hög moral (Colbert, 2002:91).
- Slytherin är elevhemmet som kännetecknas av sluga rävar som utnyttjar alla knep för att nå sina mål och syften (Rowling, 2001:150).
- Det flesta problem som uppstår har sin grund i Slytherin. Det finns inte många ärliga personer i detta elevhem (Colbert, 2002:102).

Hermione

- Hon är en av Harrys närmsta vänner på skolan
- Hon kommer från en mugglarfamilj och blir genom hårt arbete en av skolans duktigaste elever. Hon är eleven som alltid räcker upp handen när en fråga har ställts (Törnqvist, 2002:32).

Professor Snape

- Lärare i trolldryckskonst och föreståndare för Slytherin vilka det sägs att han favoriserar (Rowling, 2001:171).

Erised spegeln

- Detta är en spegel som visar betraktarens sanna person, på gott och ont.
- Det är en praktfull spegel med utsirad guldrum som når upp i takhöjd.
- Högst upp finns en inskription som kan tydas som följande: "jag visar dig inte ditt ansikte utan ditt hjärtas önskningar".
- Denna spegel är även nyckeln till hur man hittar De Vises Sten (Colbert, 2002:165 f.)

Ron

- Detta är Harrys närmsta kamrat. Han är den yngste sonen i familjen Weasley som alla är rödhåriga och barnen ärver varandras kläder (Törnqvist, 2002:31).

Nicolas Flamel

- Han är den ende kände tillverkaren av De vises sten. De vises sten kan förvandla vilken metall som helst till rent guld, men den frambringar även Livselixiret som ger evigt liv åt den som dricker det.
- Han äger den enda nu kända Vises sten, vilken har gett honom och hans fru ett långt liv. De är båda över 600 år gamla (Rowling, 2001:271 f.).

Professor Albus Dumbledore

- Hogwarts rektor, men även den ende förutom Harry som Voldemort (ondskan) fruktar och som vågar uttala hans namn.

- Han är lång, smal med vitt långt hår och skägg och sägs vara den störste trollkarlen i modern tid (Colbert, 2002:57 f.).
- Han är innehavare av ett flertal titlar, till exempel: Merlin-orden av första graden, Storhäxmästare, Överstetrollkarl, Högste storpamp i häxmästarnas internationella samfund (Rowling, 2001:71).
- Hans förnamn är latin för vit, klar, skinande, vitklädd, lyckosam, glädjande (Törnqvist, 2002:180).

Mugglare

- Människor som inte har magiska krafter (Rowling, 2001:73).
- Ordet är skapat av engelskans ”mug” som betyder dumbom (Törnqvist, 2002:188).

Hedwig

- Harrys uggla som han har fått av Hagrid i present.

Seamus

- Kompis till Harry i Gryffindor.

Wood

- Lagkapten för Gryffindor.

Malfoy

- En elev på skolan som tillhör elevhemmet Slytherin (Rowling 2001).

5.0 Teori

”En generell regel i magi är att det krävs mer än att man uttalar några ord för att en förtrollning ska lyckas. Hur orden uttalas – till exempel med vilken grad av självsäkerhet – kan ha stor betydelse. En förtrollning tar i anspråk en enorm energimängd, så en trollkarls kraft är en betydande faktor”
(Colbert, 2002:120).

5.1 Barnböcker och film

Barnlitteratur kan definieras på olika sätt, men den definition som jag faller för är den att barnlitteratur är litteratur skriven, publicerad och marknadsförd med barn mellan noll och 18 år som sin huvudsakliga publik (Nikolajeva, 2004:15). Barnböcker förmedlar ofta tydligare budskap än vuxenlitteraturen gör. De visar på ideal och ifrågasätter rådande värderingar och de ger även uttryck för de pedagogiska idéer som är framstående under en viss tidsperiod (Rydin, 2000:17). Ungdomsböcker är till stor del uppbyggda kring problem. Dessa problem är ofta mer drastiska och tillspetsade i böcker för äldre barn och problemet innebär inte sällan en konflikt (Rydin, 2000:62).

En film är ett medium som består av bild och ljud vilket gör att vi upplever det som verkligt. Film är dock aldrig verklighet utan ett försök att avbilda den. Filmskaparen gör hela tiden val beträffande vilka bilder och scener som ska tas med och hur det ska göras (Graviz, 1992:5). Barn är för det mesta tacksamma lyssnare och läsare vilket betyder att det kan vara lättare att skriva för dem (Rydin, 2000:184).

Människans behov av att berätta är lika gammalt som människan själv och många historier berättas om och om igen (Bergström 2001:21). Berättelser är ett mycket bra sätt att förmedla upplevelser, information och fakta. Människans hjärna har lättare att ta till sig en berättelse än en faktsäckad framställning. I en pjäs eller film ställs alltid gestalterna inför konflikter, kamp och avgöranden vilka kommer att förändra dem. Detta gäller även för åskådaren. Man blir aldrig densamma efter att ha tagit del av en berättelse eftersom det skapas så mycket känslor som förändrar en (Bergström 2001:16 f).

5.2 Adaption

När man pratar om böcker som blir film kallas det för en litterär adaption, det vill säga boken är en överflyttning från ett medium till ett annat (Andersson, Hedling, 1999:66). Adaptera betyder avpassa, anpassa, lägga till rätta för. Vad gäller litteratur har begreppet adaption använts på många sätt, främst när litteratur har bearbetats för att användas i ett annat medium. Till exempel när en roman adapteras till film (Skjonsberg 1982:9).

5.3 Bok blir film

Många brukar ofta tycka att boken var bättre än filmen, eftersom filmens gestaltning inte stämde överens med de egna bilder man skapat i sitt huvud när man läste boken. En film som är gjord efter en bok riskerar alltid att bli jämförd med boken, men har dock rätt att bli betraktad som ett eget konstverk. Både en bok och en film ställer samma krav på läsarens /tittarens uppmärksamhet och kreativitet. Detta gör de dock med olika språk och uttrycksmedel. Det finns även en risk att filmen blir beskylld för att låsa publikens sinnen och hindra andra tolkningsmöjligheter av romanen (Edlund, Hoffsten, 1991:3). Filmen har möjlighet att återge precis hur någonting ser ut. Litteraturen å andra sidan måste göra om bilderna till ord och det osynliga är lika lätt/svårt att gestalta som det synliga, vilket filmen har svårare att göra. Med film är det lätt att avbilda den yttre verkligheten, men desto svårare är det med den inre, till exempel drömmar, fantasier och minnen (Edlund, Hoffsten, 1991:14).

Skillnaden mellan en roman och film finns i bland annat mediernas uttrycksmedel samt i mottagarna, som varierar beroende på medium. En roman bidrar ofta till en långsam begrundan, medan en film är en upplevelse under en kortare tid. Romanläsaren möter ett medium där orden gör det möjligt till egna associationer och fantasier. Filmtittaren möter kameraåkningar, panoreringar, klipp och filmmusik som ger en mer direkt uppfattning av texten. I de båda fallen är det samma innehåll som ska förmedlas, men resultatet blir olika (Holm 1975:14).

En roman som blir film blir tolkad. En film har mycket med romanen att göra. Filmen konsumerar, förvandlar, distribuerar och inspirerar romaner. Det som skiljer filmen från romanen är att filmen har en del berättartekniska problem. Till exempel återgivandet av det inre där filmen måste hålla sig till det som är synligt. Man kan antyda en inre verklighet genom att visa en yttre. I boken beskriver man helt enkelt vad personen tänker och känner. Hur man presenterar nödvändiga problem är en annan sak. Detta har romaner inga problem med, medan filmen ofta måste ta omvägar. Informationen kan dock ges av en berättarröst, men ofta är det handlingen som talar om vad som sker. En film kan å andra sidan visa en detaljerad helhet, medan boken måste beskriva allt i detalj. Handlingsreferat är även det svårt att återge på film, samt tidsformer. I en film är det ofta svårt att skilja på dåtid, nutid och framtid eftersom filmer präglas av ett evigt nu. I romanen räcker det med att ändra tempusform för att läsaren ska förstå.

När man överflyttar en roman till film fungerar romanen som råmaterial till en helt ny konstnärlig skapelse och regissören tar med det han tycker är användbart och struntar i resten. I filmen kan händelser upplevas som väldigt närvarande och i romanen görs händelser och personer levande och tydliga. Film bygger på närvaro och romanen på distans, men båda måste arbeta för att vinna den andres styrka (Holmberg, Ohlsson, 1999:49 ff.).

Att filmatisera en roman är en dubbel process av inlevelse i litteraturen, men är samtidigt en nedbrytning av litteraturen till förmån för ett nytt verk. Överföringen av ett litterärt verk till en film går inte att göra utan filmskaparens tolkning (Holm 1975:26).

Film och litteratur har i hög grad med varandra att göra, bland annat genom gemensamma berättargrepp. Till exempel i frågan om frihet i tid och rum kan både författaren och regissören göra snabba förflyttningar bakåt och framåt i tiden, eller i rummet. Växlingen mellan olika synvinklar har filmen även gemensamt med litteraturen. I filmens barndom ansträngde producenterna sig ofta för att höja filmens status genom att göra film av etablerade litterära verk (Ohlsson 1983:33 f.). Filmen har haft svårt under hela sin historia att stå på egna ben och än idag är det många filmer som är baserade på tidigare utgivna böcker (Ohlsson s 39).

När en bok blir film sker en översättning från ett medium till ett annat. Ett redan använt stoff uppträder på nya villkor. Det vi inte vet så mycket om är detaljer och konsekvenser av överflyttningen. Till exempel hur förändras fabel och budskap, tyngdpunkt och konflikt, vad försvinner och vad läggs till (Holm 1975:9). När en roman överförs till film görs en omskrivning av en text som är fullständig i sitt teckensystem till ett nytt verk som är fullständigt inom sitt. Man kan säga att det är en direkt översättning från ordens till bildernas språk (Holm s 18). Förhållandet mellan en film och dess förlaga kan kompliceras genom att filmen är bunden till romanen som i sig är fri i form av stoff och form. Regissören är till skillnad från författaren inte originalkonstnär utan adaptör (Holm 1975:25).

Filmen har en stor möjlighet att framföra parallellhandlingar genom, klipp, toning eller zoomning (Holm 1975:18). Att filmatisera kända bildberättelser kan vara en rätt säker framgång. Barn vill ofta få samma berättelse läst för sig flera gånger. Det välkända skapar makt hos läsaren som vet vad som ska hända i berättelsen. (Edlund, Hoffsten, 1991:58).

”Filmen måste tillföra en dimension som boken inte har. Den måste också våga gestalta och anpassa berättelsen till de rörliga bildernas språk, med risk för att vissa betraktare inte kommer att känna igen sig riktigt”
(Edlund, Hoffsten, 1991:58).

Judith Hollander menar att för vilken bok som helst som man ska göra film av, måste man hitta filmens språk. Man måste leta reda på varje berättelses egna speciella möjlighet att bli film. Vilka bilder man väljer är ens eget sätt att berätta, men det måste finnas en lust att skapa ett flöde som just varje film är. Detta flöde är olika beroende på om det är en kortfilm, långfilm, eller TV. Det vill säga det är olika berättartekniker, precis som när man ska skriva noveller, dikter eller romaner. Hon menar vidare att det kan vara en fördel att skriva filmmanus om man utgår från en bra bok, för då är dramaturgin redan klar. Hon ser då ingen anledning till varför man inte skulle göra en film av en bok (Hollander refererad av Edlund och Hoffsten, 1991:67 f).

5.4 Mediebudskap

Nya budskap föds hela tiden. Det är kommersiella, icke kommersiella, färgstarka, spännande, tråkiga, förnuftiga, upprörande och så vidare. De är mer eller mindre tydliga och alla slåss de om vår uppmärksamhet. Vi möts av budskap redan på morgonen vid frukostbordet, av tv:n, på vägen till jobbet och så vidare. Alla budskap måste fram oavsett om det är litet eller stort, enkelt eller livsviktigt (Bergström

2001:38 f.f). Ju högre man skriker, desto större blir bruset som man måste överrösta, så för fram budskapet med lägre röst. Det som behövs är ett budskap som låter en tänka och inte ett som gör att man lyssnar utan att höra, tittar utan att se, berörs utan att känna. Det är mycket som blir bortkastat om inte budskapet når fram. Det finns många olika budskap, men det är viktigt att veta att mottagaren utifrån sina värderingar, tolkningar och erfarenheter avgör hur hon tar till sig budskapet (Bergström 2001:72). Först sker en grov grundvärdering av vad man ser och upplever. Denna följs sedan av en mer nyanserad. Inte sällan feltolkar vi och budskapet går inte fram (Bergström 2001:100). Vi översvämmas av budskap dagligen, vilket skapar en värld med överflöd av information men lite uppmärksamhet. För att ett budskap ska nå fram är just uppmärksamheten mycket viktig. Det vi som människor uppmärksammar är det ovanliga, nyskapande och iögonfallande, gärna kombinerade bilder och texter med inslag av rörelse (Bergström 2001:103).

Genom vår dagliga användning av film, nyheter, reklam och tv-program uppmuntras vi att diskutera och jämföra våra uppfattningar med andra personer (Carlsson, Koppfeldt 2003:3). Olika medier är verktyg som man kan påverka människors känslor och tankar med. För det mesta finns det en avsikt bakom en bild eller en text i en tidning. Sändaren vill förmedla ett budskap eller få mottagaren att reagera på ett visst sätt och därför är det viktigt att, vare sig man konsumerar eller producerar media, veta vad som händer i kommunikationsprocessen. (Carlsson, Koppfeldt 2003:9). Medierna är mycket effektiva när det gäller att beröra och påverka människor och medierna lever på vår uppmärksamhet (Carlsson, Koppfeldt 2003:14).

Dramatiker och filmare strävar alltid efter att förändra men det svåra är att all kommunikation sker på mottagarens villkor, vilka alla inte alltid vill förändras. En del författare och regissörer lyckas direkt med att få oss intresserade och engagerade. Vi kan helt enkelt inte sluta läsa boken eller stänga av filmen (Bergström 2001:17 f).

6.0 Resultat

Jag kommer i mitt resultat att ta upp vad som har tagits bort från boken när man har gjort filmen, samt vad som har tillkommit. Jag kommer även att titta på vad som är ändrat när boken överfördes till film.

6.1 Quidditch - kapitel 11

Längd i boken: 15 sidor

Längd i filmen: cirka 10 min och 54 sek

Antal klipp: cirka 229 (svårt att avgöra exakt eftersom klippen är korta)

De första fyra sidorna och tre raderna i kapitel elva i boken finns inte med i filmen. Beskrivningen på sidan 225 om novembervädret finns inte med i filmen. Inte heller att Quidditchsäsongen har börjat eller att nästan ingen har sett Harry spela. Man får inte heller veta att Harry har läst "Quidditch genom tiderna" och fått hjälp med läsläsningen av Hermione för att hinna med träningen inför matchen. Scenen från boken på sidan 226 när Harry, Ron och Hermione dagen före matchen var ute på skolgården och Snape ger dem poängavdrag finns inte heller med i filmen. Scenen där Harry samma kväll går till lärarrummet för att få tillbaka sin bok som Snape tog av honom ute på skolgården är även den borttagen.

6.1.1 Frukosten

I filmen börjar kapitel elva med att Harry, Ron och Hermione sitter och ska äta frukost i Stora salen och Harry orkar inte äta någonting. Under denna frukost är det i boken Hermione som försöker få Harry att äta genom att säga "Bara en liten bit rostat bröd" (sid 229). I filmen är det Ron som säger detta till Harry. Detta är det första som händer i filmen i detta kapitel. Hermione säger i filmen: "Du måste äta så du orkar spela" varpå Harry svarar att han inte är hungrig. Ytterligare en sak som inte finns med i filmen är att i boken är Seamus också med i diskussionen om att Harry måste äta något genom att säga: "Harry, du behöver dina krafter. Det är alltid sökarna som blir fixade av det andra laget" (s 229).

På sidan 226 i boken stöter Harry, Hermione och Ron på professor Snape ute på skolgården och får poängavdrag för att de har tagit ut en bok från biblioteket utanför skolan. De upptäcker då att Snape haltar. I filmen är denna sekvens inte med, istället kommer Snape fram till de tre under frukosten samma dag som den första Quidditch-matchen ska äga rum och önskar Harry lycka till. Han säger: "Lycka till Potter. Nu när du har klarat av ett troll blir väl matchen lätt som en plätt, även fast det är mot Slytherin". När Snape går därifrån upptäcker de att han haltar och Harry säger: "Det förklarar blodet". Detta uttalande förklaras inte på samma sätt i boken och filmen. På sidan 227 och 228 ska Harry gå till lärarrummet för att hämta en bok som Snape har konfiskerat och får då se Snapes blodiga ben. Detta berättar sedan Harry för Hermione och Ron. I filmen är detta avsnitt inte med, utan istället sitter de vid frukosten innan matchen och pratar om detta.

I både boken och filmen berättar Harry för Hermione och Ron vad han tror. Nämligen att Snape släppte in trollet på Allhelgonafton för att avleda uppmärksamheten, så att

han skulle kunna ta sig förbi den trehövdade hunden som då bet honom i benet. Därav blodet samt att han haltar. I Boken är alla tre, Harry, Hermione och Ron, med i diskussionen om trollet och den trehövdade hunden, medan det i filmen bara är Harry och Hermione som pratar om det medan Ron är tyst.

I filmen undrar Hermione varför någon skulle gå nära hunden och Harry svarar att dagen då han var med Hagrid på banken tog Hagrid någonting från bankvalvet som var Hogwartsärende och mycket hemligt. Detta vaktar hunden och Snape vill ha det. Denna sekvens är tillagd från boken.

6.1.2 Kvasten

I filmen får Harry sin Nimbus 2000 vid frukosten samma dag som det är match i Quidditch mot Slytherin. I boken får han den tidigare (s 206) och dessutom finns det med en lapp att han inte får öppna paketet vid bordet, vilket han gör i alla fall i filmen. I boken öppnar han istället paketet på sitt rum med Ron för att ingen ska veta vad han har fått. Dessutom står det i boken på sidan 206 att paketet med kvasten bärs av "sex bastanta tornugglor" medan det i filmen är Hedwig som ensam ger Harry hans paket. I boken kommer det en uggle som bär på ett brev som säger att de inte får öppna paketet vid bordet. I filmen finns inget sådant brev.

6.1.3 Quidditch matchen

I boken börjar matchavsnittet på sidan 229 med att berätta om publiken som verkar bestå av hela skolan. Det ska även finnas en banderoll med texten "Potter till president". Detta finns inte med i filmen. Sekvensen i omklädningsrummet där lagkaptenen Wood håller sitt tal är också borttaget. I boken står det på sidan 230 att: "Harry följde efter Fred och George ut ur omklädningsrummet och klev fram på planen". I filmen börjar matchen med att Gryffindorlaget tågar mot arenan och Harry för en dialog med Wood, innan de flyger in på arenan, vilken lyder:

Wood: "Är du rädd, Harry?"

Harry: "Lite grann"

Wood: "Det är ok. Jag kände likadant innan min första match"

Harry: "Vad hände?"

Wood: "Det minns jag inte. Jag fick en dunkare i skallen i början. Vaknade på sjukhus en vecka senare"

Detta händer aldrig i boken. I filmen flyger de in på sina kvastar och de flyger även omkring lite inne på arenan innan matchen börjar.

Kommentatorn, i både boken och filmen, Lee Jordan börjar i filmen med att hälsa alla välkomna till matchen Slytherin mot Gryffindor. I boken börjar han kommentera matchen direkt och där övervakas han även av professor McGonagall som hindrar honom från att vara partisk i sitt referat. Detta finns inte med i filmen. Där refererar han utan att McGonagall avbryter honom.

Det är samma domare i både boken och filmen, Madam Hooch. I boken står hon och väntar på planen när spelarna kommer in. I filmen kommer hon in på planen efter att spelarna har flugit in. I både boken och filmen uppmanar hon till en fin och juste match. I boken finns ett citat som är med i filmen: "Harry lade märke till att hon verkade vända sig speciellt till kaptenen för Slytherins lag, Marcus Flint". I filmen

sveper kameran över spelarna tills den stannar vid Marcus flint. I boken talar hon för båda lagen om att de kan sitta upp på sina kvastar. I filmen sitter de redan på sina kvastar. I boken blåser hon på sidan 231 även ”en gäll signal i sin silver visselpipa”, vilket hon inte gör i filmen. Efter signalen i boken är matchen igång, medan hon i filmen släpper lös bollarna och då är matchen igång. Samtidigt som detta sker drar Jordan lite regler om de olika bollarna och hur spelet går till. Detta sker inte i boken i detta kapitel utan har gjorts tidigare i boken när Wood förklarar för Harry hur spelet går till (s 209 f.f).

I boken börjar matchen med att Angelina Johnson för Gryffindor fångar Klonken, vilket även sker i filmen. Efter detta är handlingen i filmen omkastad jämfört med boken. Efter att Johnson har tagit Klonken har man tagit bort ett avsnitt ur boken där Slytherin tar Klonken och nästan gör mål. Istället gör Johnson ett solomål för Gryffindor. Detta mål gör hon även i boken, dock efter det avsnitt jag beskrivit ovan, vilket man valt att inte ta med i filmen. I filmen säger även Jordan att Gryffindor får 10 poäng och man får se poängräkningsmaskinen. Efter målet är det mycket jubelrop både i boken och i filmen.

Efter målet tar Slytherin klonken. Flint får den och är på väg att göra mål, men Wood räddar för Gryffindor, vilka tar Klonken. I boken händer detta innan det första målet för Gryffindor sker. I filmen gör Johnson mål igen för Gryffindor vilka har 20 poäng. Detta är ett tillägg i filmen jämfört med boken. I boken kommer även Hagrid för sent till matchen eftersom han har suttit hemma i sin stuga och tittat på den. Nu tränger han sig ner med Ron och Hermione. I filmen händer inte detta, då finns han med på läktaren direkt när matchen börjar.

6.1.4 Kvastproblemet

Det händer mycket i boken som inte finns med i filmen och tvärtom. Harrys del i matchen redovisas inte i filmen. Det gör man inte heller med Jordans kommentering av matchen. Det ojusta spelet som sker i boken finns ej heller det med så mycket i filmen. Det är mer lite gruff. Att Wood räddar ytterligare ett skott från Flint är tillagt i filmen. I filmen är fokuset mer på Flint och Wood än på Harry jämfört med boken. I filmen slår Flint ned Wood från kvasten med en dunkare, vilket inte medför någon åtgärd från domaren. Friskottet som Gryffindor på sidan 233 tilldöms sker aldrig i filmen. I filmen gör även Flint ett mål, vilket inte händer i boken. I boken försöker även Flint knocka av Harry från kvasten som får kämpa för att hålla sig kvar, vilket inte sker i filmen. Den Gyllene Kvicken syns heller inte till lika mycket i filmen som det skrivs om den i boken. Straffskottet som Gryffindor får i boken på grund av det ojusta spelet mot Harry sker aldrig i filmen. Inte heller diskussionen mellan Dean Thomas, Ron och Hagrid om huruvida Flint ska straffas eller ej för sitt fula spel mot Harry är med i filmen.

Nu gör Slytherin mål i filmen och när Angelina Johnson får Klonken kläms hon mellan två Slytherin spelare och rasar av kvasten och Slytherin gör ett mål till så det står 20 lika. Detta är någonting som inte fanns med i boken. Nu får Harry syn på Kvicken och sätter efter den vilket han inte gör i boken.

Det som sker nu är lika i boken och i filmen. Harry väjer för en Dunkare och plötsligt tappas han kontroll över kvasten sin som försöker kasta av honom och han kan inte

styra kvasten. Man har dock tagit bort det avsnitt på sidan 235 där Jordan fortsätter att referera matchen som fortsätter för ingen har märkt vad som händer med Harry. I filmen har Gryffindor eleverna upptäckt vad som händer med Harry och Hagrid säger: "Vad är det med Harrys kvast?". I boken är denna replik längre och lyder: "Fattar inte vad Harry sysslar me. Om jag inte visste bättre, skulle jag säga att han verkar å ha tappat kontrollen över sin kvast...men han kan inte...". Medan Hagrid säger denna replik i boken ska han titta på Harry med sin kikare, men i filmen är det Hermione som kikar med Hagrids kikare. Hon kikar även på publiken. I filmen upptäcker Hermione nu Snape på läktaren som sitter och mumlar någonting. Hon säger till Ron att Snape förhäxar Harrys kvast och säger att hon ska ordna detta. Hermione försvinner för att ordna upp detta medan Ron har kikaren. Detta stämmer med boken, det sker dock i filmen före Harry nästan ramlar av kvasten. I boken ska även Ron ha kikar på Snape som mumlar någonting på läktaren. Detta händer inte i filmen.

Det är nu sekvensen där Harry hänger med en hand från sin kvast kommer. Detta har redan hänt i boken innan Hermione upptäcker Snape på läktaren. I filmen växlar bilderna mellan Hagrid, Ron, Gryffindorpubliken och tillbaka till Harry vilket är annorlunda jämfört med boken. I boken ska Hagrid titta på detta genom sin kikare vilket han inte gör i filmen. Konversationen på sidan 235 mellan Hagrid och Seamus om hur kvasten hade börjat bete sig så här visas inte i filmen.

I boken försöker nu bröderna Weasley dra över Harry på sina kvastar vilket inte fungerar. De cirklar sedan under honom för att fånga honom om han ramlar av kvasten. Detta finns inte alls med i boken. Samtidigt gör Flint mål fem gånger om i boken, vilket han inte gör i filmen.

6.1.5 Av-förhäxningen

I både boken och filmen rusar Hermione upp på läktaren där Snape sitter för att få honom att sluta med förhäxningen. I boken står det att hon knuffar ner Quirell med huvudet före i raden framför. I filmen passerar hon dock aldrig Quirell utan hon befinner sig under läktaren istället för på den. I både boken och filmen sätter hon eld på Snapes klädnad med trollspöet genom att uttala en trollformel. I både boken och filmen tar det en stund innan Snape märker att hans klädnad brinner. I filmen är det personen bredvid honom som uppmärksammar honom om detta. I boken Skyfflar sedan Hermione ner elden i en burk och "rusade tillbaka längs raden". Detta sker inte i filmen för där befinner sig Hermione under läktaren och hon går därifrån så fort hon har startat elden vilket betyder att Snape får släcka den själv.

"Där uppe i luften kunde Harry plötsligt kravla sig tillbaka på kvasten". Detta händer även i filmen. Neville som snyftar i Hagrids jacka finns inte med i filmen (s 237).

6.1.6 Fångandet av kvicken

I filmen börjar nu kampen om Den Gyllene Kvicken. Slytherins sökare åker efter Kvicken. Harry dyker upp och de kämpar sida vid sida om Kvicken rakt ner mot marken. Slytherins sökare ger sig först och Harry bromsar just innan han tar marken. Då ställer han sig upp på kvasten för att fånga Kvicken, men han snubblar och faller av kvasten. Han ställer sig upp och ser illamående ut och spottar sedan ut kvicken i

handen. I boken sker detta på ett annat sätt. Där är Harry själv på väg mot marken i hög fart, slår handen för munnen, landar på alla fyra och ropar att han har kvicken. Här säger Harry även att han har Kvicken, vilket han aldrig säger i filmen utan håller bara upp handen i luften. I filmen är Flints replik från boken: ”Han fångade den inte, han nästan svalde den” inte med.

I filmen basunerar Jordan ut att Harry fångade kvicken och får 150 poäng. Detta sägs ej i boken utan där säger Jordan istället att Gryffindor vann med 170 mot 60 poäng. I filmen ropar Madam Hooch istället ut att Gryffindor vinner.

I boken är handlingen nu förflyttad till Hagrids stuga. Ron Hermione och Harry sitter och dricker te och pratar. I filmen är de inte i Hagrids stuga utan går och pratar istället. De pratar om samma sak som i boken. Den första repliken som Ron säger i boken finns inte med i filmen: ”Det var Snape. Hermione och jag såg honom. Han stod och mumlade förbannelser över din kvastkäpp och han tog inte blicken från dig”. Harry berättar för Hagrid, i både boken och i filmen, om Snape och att han försökte ta sig förbi den trehövdade hunden för att ta det den vaktade och blev biten. Nu berättar Hagrid att hunden heter Fluffy som han i boken köpte av en grekisk snubbe och i filmen av en irländsk kille (s 238). Det sista som händer i kapitlet och i filmen är att de får reda på att någon som heter Nicolas Flamel är inblandad, vilket Hagrid ångrar att han någonsin sade till dem, för det är hemligt.

6.2 Erised-spegeln - kapitel 12

Längd i boken: 24 sidor

Längd i filmen: cirka 11 min och 2 sek

Antal klipp: cirka 142

6.2.1 Julen

Den första sidan av kapitlet i boken är inte med i filmen. Första meningen i boken lyder: ”Julen var på väg. En morgon i mitten på december vaknade alla och fann skolan täckt av flera decimeter snö”. (s 241) I filmen börjar kapitlet med att man får se ett snötäckt Hogwarts och sedan kommer Hagrid släpandes på en väldig julgran, Vilket han gör i boken också, men då är han inomhus.

I nästa bild i filmen ser man Hermione som kommer dragandes på en resväska. Hon går in i stora salen där Harry och Ron sitter och spelar trollkarlsschack. I boken på sidan 242 står det att både Harry och Ron ska stanna på Hogwarts över julen, vilket Ron Harry och Hermione pratar om just innan Hermione ska åka hem. Detta har man i boken fått reda på tidigare än vad det sker i filmen.

Ett bråk som sker mellan Malfoy och Ron i boken på sidan 242 och 243 sker inte i filmen. I boken på sidan 243 står det även att de följer med Hagrid till Stora Salen för att se hur fint dekorerad den är. I filmen befinner de sig redan i den och precis som i boken dekorerar professor Flitwick i filmen. I boken är professor MacGonagall också med och dekorerar, vilket hon inte gör i filmen. Beskrivningen av hur fin Stora Salen är ser man inte av i filmen, utan man får se en överblickande bild av Stora Salen.

Halva sidan 243 och fram till halva sidan 246 är inte med i filmen. Handlingen här är den att Harry, Ron och Hermione pratar med Hagrid om att de försöker leta reda på information om Nicolas Flamel, vilket Hagrid tycker är en dålig idé och ber dem låta bli. Det bryr de sig inte om utan fortsätter leta. De har letat ändå sen Hagrid försade sig på matchdagen. De befinner sig även i biblioteket och letar efter böcker. I filmen är Hermione på väg till Harry och Ron som sitter och spelar schack, vilket hon tycker är "barbariskt". Detta händer inte i boken. Här tar man upp trollkarlsschack på sidan 246, men de sitter i sällskapsrummet och spelar, medan de sitter i Stora Salen i filmen. I boken letar Harry, Ron och Hermione efter information om Nicholas Flamel. De gör de under flera sidor. I filmen är det nedkortat till att Hermione säger till Ron och Harry när de spelar schack att de får fortsätta leta medan hon är borta under lovet. Ron svarar att de redan har letat hur mycket som helst. Hermione svarar då "Inte på den avskilda bokavdelningen". Detta med den avskilda bokavdelningen har Harry gått och funderat på i boken, men detta samt allt letande och ett bråk med Malfoy redovisas inte i filmen.

6.2.2 Juldagen

Jullovat fram till juldagen redovisas inte i filmen. Det tas inte upp i filmen vad Harry och Ron gör på lovet. De har sovsalen för sig själva och i sällskapsrummet är det rätt tomt. De sitter mycket vid brasan och fikar och grillar allt de kan komma på. Det är först på juldagsmorgonen handlingen fortsätter i filmen. I boken vaknar Harry och Ron ungefär samtidigt och julklapparna deras ligger vid fotändan av sängen. I filmen är dock Ron uppe före Harry och redan nere i uppehållsrummet där en brasa brinner och julklapparna finns. Han har redan på sig sin mammas present, som han i boken får först på sidan 248, där Harry redan har öppnat ett par paket. I boken öppnar Harry julklappar från Hagrid, Vernon och Petunia, Rons mamma och Hermione och sist osynlighetsmanteln. I filmen är paketet med manteln det enda han öppnar. I boken öppnar han och läser kortet först. I filmen är det tvärtom. I boken har Ron redan hört talas om en osynlighetsmantel och vad det är och räknar ut vad det är Harry har fått. Harry provar manteln innan han läser kortet. I filmen läser Harry kortet först: "Din far lämnade den här i mitt förvar innan han dog. Det är dags att återlämna den till dig. Använd den väl". (s 249). Då har Ron inte en aning om vad det är, vilket han har i boken. Harry tar sedan i filmen upp manteln ur paketet, medan han i boken tar upp den från golvet. Då är den dessutom av silvrigt glänsande tyg. I filmen är den mer brun/svart och lite glänsande. I filmen kommer Harry och Ron tillsammans på vad det är för någon slags mantel, det är inte förrän Harry provar manteln som det ser att den gör en osynlig.

I boken kommer härefter ett avsnitt där Rons bröder kommer in i sovsalen och Ron tar på sig sin tröja. Julmiddagen och testunden på eftermiddagen samt Harry som provar manteln och ger sig av från solvsalen. Detta har man inte med i filmen utan där hoppar handlingen direkt till Harry som har manteln på sig och går in i biblioteket.

6.2.3 Biblioteket

Harry går direkt till den avskilda bokavdelningen. Både i boken och i filmen har han en lykta för att hitta i mörkret. Lyktan ser ut som att den svävade i luften. I både boken och filmen ligger den avskilda bokavdelningen längst bak i biblioteket. I boken kliver Harry över ett rep för att komma dit, medan han i filmen öppnar en dörr. I både boken och filmen håller han upp lyktan för att läsa titlarna på böckerna i hyllorna. I boken ställer han ner lyktan på golvet och letar på den nedersta hyllan. I filmen ställer han lyktan på ett bord och letar på hyllan i huvudhöjd. Han hittar en tjock bok i både filmen och boken. I boken förstår man att Harry ska ha svårt att ta ner den, men i filmen gör han det hur enkelt som helst. I boken tar Harry ner en stor och tung bok och låter den vila på knäet. I filmen håller han samma bok framför sig. När han slår upp den skriker den både i boken och i filmen. När han sedan slår ihop boken snubblar han och river ner lyktan som slocknar. Detta händer inte i filmen, förutom att han slår ihop boken och ställer tillbaka den i hyllan. Han hör någon komma i korridoren i både boken och filmen och tar på sig manteln igen. Det är nu han slår omkull lyktan i filmen. I boken ska han passera Filch i dörren ut från biblioteket. I filmen gömmer han sig under manteln mellan hyllorna när Filch passerar. Sedan stöter han på katten Norris. När han sedan är på väg ut står professor Snape och Quirell bakom ett hörn och Harry blir nästan upptäckt. Detta händer inte i boken. I boken ska han komma till en stor rustning och inte veta vart han är. Detta gör han inte i filmen. I boken och i filmen står han bredvid när Filch kommer till Snape och säger att någon är uppe och går i biblioteket på natten. I filmen fortsätter Filch med att säga att han hittade en lykta som fortfarande är varm, vilket betyder att en elev är uppe ur sängen. I boken ser han inte samtalet mellan Filch och Snape, vilket han gör i filmen innan han försvinner ut genom en dörr. I boken passerar de Harry, medan de i filmen går åt motsatta håll.

6.2.4 Erised spegeln

I boken kommer Harry nu in i ett rum som såg ut som ett oanvänt klassrum där det står bänkar och stolar upptravade mot väggarna. Så är det inte i filmen, utan där kommer han in i ett tomt rum, förutom den praktfulla spegeln som finns i både boken och filmen. På den finns en inskription: "Erised stra ehru oyt ube cafru oyt wohsi". Han går fram och ställer sig framför spegeln. I boken slår han händerna för munnen för att hindra sig själv från att skrika eftersom han ser en hel massa folk än sig själv i spegeln. I filmen blir han inte lika överraskad när han ser sina föräldrar. Han vänder sig om i både boken och filmen men rummet är tomt. Sedan beskrivs dessa personer i boken. I filmen ler hans föräldrar mot honom och han frågar "mamma"?, "pappa"? Och de nickar och ler till svar. Detta frågar han i boken också. I boken står han länge, han vet inte hur länge, och tittar på sin familj med näsan och händerna mot glaset. I filmen gör han det inte lika länge och han snuddar nästan bara vid glaset innan han går därifrån.

I boken är det dagen efter nu och Ron är sur för att Harry inte väckte honom och bad honom följa med till spegeln, vilket Ron gör kvällen efter. Detta sker inte i filmen. Där går de tillbaka direkt när Harry väcker Ron samma natt. De kommer in i rummet med spegeln och går fram till den och Harry frågar om Ron kan se hans familj, men han säger att han bara ser dem två. Men så ser Ron någonting, sig själv som förste ordningsman och kapten för Quidditchlaget. Då börjar Harry och Ron prata. Ron

säger: "Tror du den här spegeln visar framtiden?". "Hur kan den göra det? Alla i min familj är döda" svarar Harry. Detta sker både i boken och i filmen. I boken småbråkar de lite om vem som ska stå framför spegeln nu och blir påkomna av katten Norris och springer snabbt därifrån. Dagen efter i boken är Harry inte som vanligt och tänker bara på att få gå tillbaka till spegeln.

I filmen hoppar handlingen till en annan kväll när Harry själv sitter framför spegeln. Så hör han en röst som säger: "Jaså, du är tillbaka igen, Harry?" I boken sitter Dumbledore på en av bänkarna, medan han i boken står upp några meter bakom Harry. Konversationen som nu sker i boken stämmer i princip helt med den i filmen. Jag redovisar som det står i boken och det som inte är med i filmen markerar jag med "**Borttaget**". D = Dumbledore och H = Harry.

D - "Jaha, precis som hundratals andra före dig har du nu upptäckt tjuvningen med Erised-spegeln"

H - "Jag visste inte att den kallades för det, sir"

D - Men vid det här laget har du väl förstått vad den gör, antar jag?"

H - "Den... jaa... den visar mig min familj..." **Borttaget**

D - "Och den visade din vän Ron en bild av honom själv som förste ordningsman." **Borttaget**

H - "Hur visste ni...? **Borttaget**

D - "Jag behöver inte en mantel för att bli osynlig. Kan du nu fundera ut vad Erised-spegeln visar för oss alla?" **Borttaget**

D - "Låt mig förklara. Den lyckligaste mannen på jorden skulle kunna använda Erised-spegeln som en normal spegel, det vill säga, han skulle titta in i den och se sig själv precis som han är".

D - "Kan det hjälpa dig att förstå"? **Borttaget**

H - "Den visar oss vad vi önskar... vad vi än önskar oss..."

D - "Ja och nej. Den visar oss varken mer eller mindre än våra hjärtans djupaste, innerligaste önskan. Du, som aldrig känt din familj, ser dem stå runt omkring dig. (Ronald Weasley, som alltid har överskuggats av sina bröder, ser sig själv stå ensam, den duktigaste av dem allesammans. **Borttaget**) "Men den här spegeln skänker oss varken kunskap eller sanning. Människor har tynat bort framför den, överväldigade av vad de sett, eller drivits till vansinne (då de inte vetat om det som de ser i den är verkligt eller ens tänkbart. **Borttaget**) Spegeln ska flyttas till ett nytt hem i morgon, Harry, och jag ber dig att inte ge dig ut och leta efter den igen. (Om du verkligen skulle stöta på den nån gång, är du förberedd nu. **Borttaget**) Det duger inte att dröja sig kvar vid drömmar och glömma att leva".

(Rowling, 2001:262 f.)

Här slutar nu kapitlet i filmen. I boken fortsätter det med lite mer prat mellan Harry och Dumbledore.

6.3 Resultatsammanfattning

Det som stämmer i boken och filmen markeras med ett "S".

Tillägg från boken markeras med ett "T".

Bortfall från boken markeras med ett "B".

Ändringar markeras med ett "Ä". Det kan till exempel vara att en replik sägs av en annan person i filmen jämfört med boken.

När det är hela sidor från boken som är borttagna räknar jag dessa som ett bortfall, det vill säga, jag delar inte upp dessa sidor i olika scener. Det finns även scener som stämmer överens med boken, men är filmade i en annan ordning. Dessa scener räknar jag som att de är samstämmiga med boken. Min tolkning och analys av antalet bortfall, tillägg, ändringar och samstämmighet är just min tolkning och någon annan kan säkert komma fram till ett annat resultat. Vissa sekvenser som jag har tagit upp som en ändring skulle man istället kunna säga vara ett bortfall och ett tillägg. Det beror på hur man ser det, men jag har valt att göra på det här sättet.

6.3.1 Quidditch kapitel 11

- De fyra första sidorna och tre raderna i kapitel elva i boken (B).
- Repliken "Bara lite rostad bröd" säger Hermione i boken och Ron i filmen (Ä). Hermione som säger: "Du måste äta så du orkar spela" (T). Harry som svarar: "Jag är inte hungrig" (S).
- Seamus delaktighet i diskussion kring frukosten. (B)
- När Harry, Hermione och Ron möter Snape på skolgården (B).
- Snape önskar Harry lycka till vid frukosten (T).
- Harry ser Snapes blodiga ben (S fast i ändrad ordning.)
- När Harry berättar om trollet för Ron och Hermione (S). Ron är tyst vid denna diskussion (Ä). Denna diskussion sker vid frukosten (Ä).
- När Harry berättar om att Hagrid hämtade någonting hemligt ur bankvalvet (T).
- Harry får sin kvast i Stora Salen (S fast i ändrad ordning).
- Harry öppnar sitt paket (Ä). Ron som säger: "Låt oss öppna det" (T).
- Kvastpaketet bärs av flera ugglor (Ä).
- Uggla som flyger in med ett brev till paketet (B).
- Potter till president-plakatet (B).
- Omklädningsrummet och Woods tal (B).
- Tågar mot arenan (T).
- Flyger in på arenan (Ä).
- Kommentatorn (S) hälsar alla välkomna (T). Övervakas av professor McGonagall (B).
- Domaren står och väntar på planen ändrat till att hon kommer inte efter de båda lagen (Ä).
- Domaren som uppmanar till en fin och juste match (S).
- Domaren vänder sig särskilt till kaptenen för Slytherin (S).
- Domaren blåser i visselpipan (B).
- Släpper lös bollarna i filmen och matchen är igång (Ä).
- Reglerna för hur Quidditch går till (Ä).
- Angelina Johnson tar Klonken (S).
- Slytherin gör nästan mål (B).
- Johnson gör solomål och publikens hurrarop (S fast i ändrad ordning).
- Jordan talar om ställningen i matchen och visar poängräkningen (T).
- Slytherin tar Klonken och Wood räddar (S fast i ändrad ordning).
- Johnson gör mål igen för Gryffindor och poängräkningen visas (T).

- Hagrid kommer för sent till matchen och hans konversation med Ron om hur det går i matchen (B).
- Jordans partiska kommentering (B).
- Harry som tror han ser Kvicken, men det är bara reflexer från ett par klockor (B).
- Harry som stirrar efter kvicken (S).
- Fred Weasley som frågar om Harry är okej (B).
- Båda lagen som tittar på när Harry och Higgs jagar Kvicken (B).
- Wood räddar ett skott till (T).
- Flint som slår ner Wood från sin kvast (T).
- Ojust spel mot Harry och friskottet de tilldöms på grund av Flints spel (B).
- Deans, Rons och Hagrids fotbollsdiskussion (B).
- Gryffindor som får ett straffskott (B).
- Slytherin gör mål (S)
- Angelina Johnson kläms mellan två Slytherin spelare (T).
- Harry som får syn på Kvicken och sätter efter den (T).
- Harry tappar kontrollen över sin kvast efter att ha väjt för en dunkare (S).
- Jordans referat på sidan 235 (B).
- Hagrids repliker om vad som sker med Harrys kvast (Ä).
- Hagrid som kikar i sin kikare (B).
- Publiken upptäcker vad som sker (S).
- Seamus och Hagrids prat om hur det kan ha gått till (B).
- Harry som nästan ramlar av kvasten och hänger i en hand (S fast i ändrad ordning)
- Hermione som kikar (S).
- Hermione kikar och upptäcker att Snape sitter och mumlar någonting på läktaren samt hennes och Rons dialog. Hermione som försvinner för att ordna det hela (S).
- Ron som kikar på Snape (B).
- Bröderna Weasley som försöker dra över Harry på sina kvastar (B).
- Bröderna Weasley som cirkelar under Harry för att fånga honom om han faller (B).
- Flints fem mål (B).
- Ron som säger "Skynda dig Hermione" (S).
- Hermione som rusar upp på läktaren (S).
- Hermione som knuffar ner Quirell (B).
- Hermione är under läktaren (T).
- Hermione som sätter eld på Snapes klädnad (S).
- Snape som upptäcker elden (Ä).
- Hermione skyfflar ner elden i en burk (B).
- Harry som kravlar sig upp på kvasten igen (S).
- Neville som snyftar i Hagrids jacka (B).
- Harry som själv dyker efter Kvicken (Ä).
- Harry och Higgs sida vid sida som dyker efter Kvicken (T).
- Den andre sökaren som bromsar först (T).
- Harry bromsar sist, står upp på kvasten och snubblar (T).
- Harry som fångar Kvicken med munnen och ser illamående ut (S).
- Harry som säger att han har kvicken (B).

- Flints replik om att Harry fångade den med munnen (B).
- Jordan kommentar (Ä).
- Madam Hooch ropar att Gryffindor har vunnit (T).
- Harry, Ron, Hermione och Hagrid som dricker te i Hagrids stuga (B).
- Harry, Ron, Hermione och Hagrid som går och pratar (T).
- Den grekiska snubben som sålde Fluffy till Hagrid (Ä).
- Diskussionen som Harry, Ron och Hermione har med Hagrid om Snape, Fluffy och Nicolas Flamel (S).
- Sista replikerna (T).

6.3.2 Erised spegeln kapitel 12

- De första sidorna av kapitel tolv i boken där alla väntar på att jullovet ska börja. Rons bråk med Malfoy. Harry, Ron och Hermione som letar efter information om Nicolas Flamel. (B).
- Hagrid som släpar på en stor julgran (T).
- Harry, Ron och Hermione som följer med Hagrid för att se hur fin Stora Salen är (B).
- Harry och Ron som ska stanna kvar på Hogwarts över julen (Ä).
- Hermione som är på väg hem över jul (Ä).
- Harry och Ron som spelar trollkarlsschack i sällskapsrummet (B).
- Harry och Ron spelar trollkarlsschack i Stora Salen (T).
- Professor Flitwick som dekorerar stora salen (S).
- Professor McGonagall som dekorerar Stora Salen (B).
- Harry, Ron och Hermione som letar efter information om Nicolas Flamel i biblioteket (B).
- Bibliotekarien som skickar iväg Harry från den avskilda bokavdelningen (B).
- Hermione som går till Harry och Ron som spelar schack vilket hon tycker är barbariskt (T).
- Hermione som säger: "Ni fortsätter väl att leta medan jag är borta?" (S).
- Ron som säger att de letat hur mycket som helst (Ä).
- Hermione som säger: "Inte på den enskilda bokavdelningen" (T).
- Ron som ber Hermione fråga sina föräldrar om Flamel (B).
- Jullovet fram till juldagen (B).
- Harry och Ron som vaknar samtidigt (B).
- Julklapparna ligger vid fotändan av sängen (B).
- Ron är uppe när Harry vaknar (T).
- Harry har fått julklappar (S).
- Harry som öppnar paket (B).
- Harry öppnar paketet med osynlighetsmanteln (S).
- Harry läser kortet (S fast i ändrad ordning).
- Sista meningen på kortet (B).
- Ron som vet vad det är i paketet (Ä).
- Harry och Ron som kommer på vad det är i paketet (T).
- Rons bröder som kommer in i sällskapsrummet (B).
- Ron som tar på sig sin tröja (B).
- Percy som också kommer in i sällskapsrummet (B).

- Fred och George som klär på Percy tröjan och bär ut honom med ansiktet nedåt (B).
- Julmiddagen, snöbollskriget och temåltiden (B).
- Harry som beger sig till biblioteket (B).
- Harry som går in i biblioteket (S).
- Lyktan som Harry håller i handen och som ser ut att sväva i luften (S).
- Den Enskilda Bokavdelningen ligger längst bak i biblioteket (S).
- Harry kliver över repet ändrat till att han öppnar en dörr istället (Ä).
- Harry sätter ner lyktan på golvet ändrat till ett bord (Ä).
- Spanade på nedersta hyllan ändrat till hyllan i huvudhöjd (Ä).
- Drar ut en bok med möda ändrat till med enkelhet (Ä).
- Låter boken vila mot knäet ändrat till höll den (Ä).
- Skrikande bok (S).
- Harry stapplar baklänges, välter ut lyktan och ställer tillbaka boken ändrat till Harry som ställer tillbaka boken, tar på sig manteln och slår sedan ut lyktan (Ä).
- Harry som passerar Filch i dörröppningen (B).
- Harry gömmer sig bland hyllorna och Filch passerar(T).
- Mötet med katten Norris (T).
- Harry som befinner sig framför en stor rustning (B).
- Harry som hör Filch och Snape prata. Professor Snape och Filch som går och pratar om att någon har varit i den avskilda bokavdelningen. (B).
- Professor Snape som pratar med Quirell och Harry som tjuvlyssnar (T).
- Filch som kommer med lyktan till Snape (T).
- Harry som försvinner ut genom en dörr (S).
- Snape och Filch som passerar utanför dörren (B).
- Harry som kommer in i ett rum (S). Ändrat från oanvänt klassrum till en stor sal (Ä).
- Bänkar och stolar upptravade mot väggar (B).
- Praktfull spegel med inristad inskription (S).
- Harry som ställer sig framför spegeln (S).
- Slår händerna för munnen (B).
- Harry som ser många människor i spegeln ändrat till bara hans mamma och pappa (Ä).
- Människorna i spegeln som beskrivs och ler och vinkar till Harry (B).
- Harry som står så nära spegeln att näsan nästan tar i (B).
- En karl och en kvinna som ler i spegeln och Harry som frågar ”pappa, mamma”? (S).
- Harry som pressar händerna mot glaset (B).
- Harry som står länge framför spegeln (B).
- Harry som säger att han ska komma tillbaka (B).
- Ron som är sur över att Harry inte väckte honom och Harry som inte kan äta nån frikost samt när Harry och Ron båda går tillbaka till spegeln under manteln (B).
- Harry och Ron som går tillbaka till spegeln ändrat till samma kväll (Ä).
- De går fram till spegeln och Harry frågar om Ron kan se hans familj, men han ser bara dem två (S).
- Harry och Rons konversation framför spegeln (S).

- Harry och Ron som bråkar om vem som ska stå framför spegeln och katten Norris som kommer in (B).
- Harry som är konstig dagen efteråt och inte vill spela schack (B).
- Harry som går tillbaka till spegeln själv den tredje kvällen (B).
- Harry sitter framför spegeln när Dumbledore kommer på honom med spegeln (S).
- Dumbledore som sitter på en bänk ändrat till att han står (Ä).
- Konversationen mellan Harry och Dumbledore (S).
- Harrys och Dumbledores sista repliker (B).

Genom att räkna ihop alla borttagningar, tillägg och ändringar har jag kommit fram till följande summa.

Antalet sekvenser som stämmer med boken är: 32

Antalet tillägg från boken är: 21

Antalet bortfall från boken är: 64

Antalet ändringar från boken är: 23

7.0 Analys och tolkning

Till att börja med är filmen en adaptation av boken. Man har fört över en roman till en film. De två kapitlen som jag har analyserat är olika långa i boken. Det skiljer nio sidor i längd. I filmen skiljer det cirka 8 sekunder i längd. Detta tolkar jag som att kapitel elva, *Quidditch*, vilket är 15 sidor långt i boken och knappt elva minuter i filmen, är mer fullständigt än kapitel tolv, *Erised-spegeln*, som var 24 sidor i boken och drygt elva minuter i filmen. Antalet klipp varierade även det kraftigt i antal i de två olika kapitlen. Kapitel elva var uppdelat i filmen i cirka 230 klipp och kapitel tolv i cirka 140 klipp. När jag jämför de båda kapitlens handling är kapitel elva mer dramatiskt än kapitel tolv. Quidditch-matchen är i filmen gjord i betydligt högre tempo än kapitlet där Harry hittar Erised-spegeln. Jag tolkar det som att ju snabbare klippningen är, desto mer dramatisk är handlingen och desto snabbare går det. Det vill säga, jag upplever det som att det händer betydligt mer i kapitel elva än i kapitel tolv.

Av de ändringar som gjorts i filmen är det somliga som är till berättelsens fördel, andra till dess nackdel. Två stycken exempel på ändringar som är till berättelsens fördel, när boken blev film, är för det första hur Gryffindorlaget anländer till den första Quidditch-matchen. I boken *klev det fram på planen* och i filmen *flyger in på spelplanen* med sina kvastar. Denna scen är mycket mer dramatisk och spännande i filmen i och med att de flyger och inte tågar in. Det blir mer intressant att titta på och spänningen inför matchen byggs upp. Den andra ändringen är att i filmen talar domaren aldrig om för spelarna att de kan sitta upp på sina kvastar. De gör redan det när de kommer in på planen. Detta kan tyda på ett mer självständigt handlande av spelarna i filmen jämfört med i boken där de blir tillsagda vad de ska göra. Det finns även exempel på tillägg i filmen som är till fördel för berättelsen. Ett exempel är det andra målet som Gryffindor gör. Detta gör att handlingen blir mer spännande och Harrys lag utökar ledningen, vilket jag kan tänka mig att de flesta tittare tycker är bra. Det goda är på väg att vinna över det onda.

Att människans behov av att berätta sagor inte är någonting nytt som Bergström skriver kan jag mycket väl tänka mig. Och man behöver inte ens vara ett barn för att vilja höra en berättelse flera gånger. Självt har jag redan innan jag började arbeta med denna uppsats läst boken flera gånger samt sett filmen minst lika många gånger.

Holmberg och Ohlsson menar att en regissör tar med det han tycker är användbart och struntar i resten. Jag kan tänka mig att allt material från boken inte har varit nödvändigt att ha med i filmen, eller det kanske inte har gått att göra film av allt.

Graviz skriver i sin bok att en filmskapare hela tiden gör val beträffande vilka bilder och scener som ska tas med och hur. Detta tror jag kan stämma bra in på mitt resultat. Jag har där kommit fram till att det är mycket från de två kapitlen i boken jag har tittat på som är borttaget, men det är även mycket som har tillkommit eller ändrats i filmen. Det är kanske så här man behöver göra för att filmen ska bli bra. Men det finns även en risk med det, man kan som läsare/tittare bli besviken när filmen skiljer sig mycket från boken. Som Filminstitutet skrev på sidan tre i sin bok *Inte bara Emil – bok blir film* att många brukar tycka att boken var bättre, eftersom de egna bilder man skapade i sitt huvud när man läste boken inte stämmer överens med filmens gestaltning av dem. Detta kan jag tycka kan stämma in ibland när man ser denna film efter att ha läst

boken. Det finns avsnitt som jag som tittare kan sakna och undra över varför de inte togs med i filmen eller varför vissa avsnitt gjordes om.

En bok måste enligt Holmberg och Ohlsson beskriva allt i detalj, medan en film kan visa en detaljerad helhet, vilket betyder att allt som står i boken kanske inte behöver finnas med i filmen för att man ska förstå och för att filmen ändå blir lik sin förlaga. Man behöver inte beskriva i filmen att till exempel julen är på väg annat än att visa att det snöar och en gran släpas på. Både snö och gran är någonting som för många människor förknippas med julen, vilket gör att man förstår att det är kring juletid. Detsamma gäller beskrivningen av Stora Salen, vilken i boken är mycket utförlig, medan man i filmen får se en överblickande bild av salen. Dessa ändringar och borttagningar från boken är någonting som jag kan tycka är en fördel för berättelsen i filmen. Vi som tittare får själva dra den slutsatsen, att det är jul, genom granen som släpas på och utsmyckningen som syns i bild. I boken å andra sidan måste man beskriva detta mer detaljerat eftersom man inte har några bilder att visa med.

Det redan använda stoffet i en roman uppträder på nya villkor i filmen, som Holm skriver i sin bok. Det är stor skillnad på bok och film, men de hör ändå ihop. Det man måste beskriva på en hel sida i en bok kanske man kan visa i en scen i filmen. Att beskriva hur en person känner sig kan man visa med ett ändrat ansiktsuttryck i filmen. Det är också förståeligt att en del avsnitt måste göras om och tas bort med tanke på att en bok på flera hundra sidor ska "rymmas" i en film som är cirka två timmar lång.

Vissa delar av mitt resultat är svåra att tolka. Det finns delar från boken som är borttagna, ersatta eller förändrade och jag har svårt att se anledningen till det. Till exempel kan det vara repliker som en person säger i boken och en annan person i filmen. Varför det är ändrat, kan jag inte utröna. Det är även platser där händelser utspelar sig som kan vara ändrade i filmen jämfört boken. Varför kan till exempel inte Harry öppna sitt paket med kvasten i sovsalen, som det är i boken, istället för i Stora Salen som det är i filmen?

Som Ohlsson skrev har författaren respektive regissören stora möjligheter att göra snabba förflyttningar bakåt och framåt i tiden eller i rummet i romaner och filmer. Detta har jag märkt särskilt i Harry Potter filmen i kapitlet om Erised-spegeln. Där står Harry och Ron först tillsammans och tittar i spegeln, bilden tonar sedan över till att Harry sitter själv och tittar i spegeln en annan kväll. I boken sker detta på sidan 261 och framåt, men här beskrivs det på ett mer ingående sätt. Morgonen efter att Harry visade Ron spegeln vill inte Harry spela schack, för det enda han tänker på är spegeln. Detta har man hoppat över i filmen och växlar direkt mellan två olika kvällar vid spegeln. I boken och i filmen sker även detta när det växlar mellan kapitel elva och tolv. Kapitel elva slutar med att quidditch-matchen spelas i november. Kapitel tolv börjar sedan med att julen är på väg och skolan är täckt av snö i mitten på december.

I filmen är det även svårt att skilja på dåtid, nutid och framtid. I denna film tycker jag att allting är en enda nutid, vilket Holmberg och Ohlsson menar att det kan vara i filmer. Det känns som att den enda hänvisning till tiden i filmen är att man kan räkna ut vad det är för årstid, medan det i boken berättas vad det är för månad och då har man bättre koll på hur året fortskrider eftersom hela boken och filmen utspelar sig under Harrys första läsår på skolan.

Bergström menar att en del författare och regissörer lyckas med att få oss läsare och tittare intresserade och engagerade. Vi kan inte sluta läsa boken eller se filmen. För mig personligen stämmer detta. J K Rowling och Chris Columbus, som regissören heter, lyckades med detta. Jag har inte kunnat sluta läsa någon av böckerna eller sluta se filmerna den första gången jag läste respektive såg dem. Budskapet har gått fram, i alla fall till mig! Med tanke på den stora framgången som både böckerna och filmerna har haft är det säkert till många andra som budskapet också har gått fram till. Å andra sidan kan jag tänka mig att det inte gör det till alla människor som har läst boken och tittat på filmen. Det är inte alla som tycker att de är bra, men budskapet kan kanske ha nått fram i alla fall. Smaken är som så ofta annars – delad.

Slutligen tycker jag mig ha fått svar på mina frågeställningar. Jag vet hur långt varje kapitel är i boken och i filmen samt ungefär hur många klipp varje kapitel består av. Jag har även hittat många avsnitt/sekvenser från boken som inte finns med i filmen, men även många delar som man har lagt till när boken blev film. Det finns även en del ändringar i sekvenser från boken.

8.0 Slutdiskussion och slutsats

Det är inte förrän jag nu har gått in på djupet och jämfört filmen med boken, som jag märker hur mycket som faktiskt är ändrat när man gjorde filmen. Tidigare när jag såg filmen rakt upp och ner tänkte jag inte så mycket på vad skillnaderna och likheterna var, utan det är först nu jag har upptäckt vilken enorm skillnad det egentligen är.

Allt eftersom mitt arbete har fortskridit har jag kommit på fler saker som skulle vara intressanta att forska vidare om. Filmmusiken och dess betydelse hade varit mycket intressant, samt en djupare analys av scener och klippning har gått att göra. Att undersöka hur de olika karaktärerna framställs i boken respektive filmen, samt vilket utrymme de får i handlingen är ytterligare en sak som hade varit intressant att titta närmare på. Jag märker även att det var tur att jag inte bestämde mig för att analysera tre kapitel som jag hade tänkt från början, för två känns alldeles nog mycket.

Jag ser en stor möjlighet i att använda sig av en liknande analys i en pedagogisk situation. Arbetet behöves inte göras lika omfattande som detta utan man skulle till exempel kunna läsa en bok och se filmen tillsammans i klassen och diskutera vilka skillnader och likheter som finns dem emellan. Man skulle även kunna använda sig av kortare böcker, barnböcker eller bilderböcker som det har gjorts film av, vilket kan göra arbetet mindre omfattande.

Den slutsats jag drar av mitt arbete är den att det kan vara större skillnad än man tror mellan en bok och en film baserad på samma bok. Alla dessa tillägg, borttagningar och ändringar kan vara till både fördel och nackdel för berättelsen. Jag tror det kan vara svårt att göra en film efter en roman och få den lika bra som dess förlaga.

9.0 Källförteckning

Litteratur:

Andersson, Lars Gustaf, Hedling, Erik (1999), *Filmanalys – En introduktion*, Studentlitteratur, Lund

Bergström, Bo (2001), *Effektiv visuell kommunikation*, Carlsson, Stockholm

Bergström, Göran, Boréus, Kristina (2000), *Textens mening och makt – Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*, Studentlitteratur, Lund

Carlsson, Anders, Koppfeldt, Thomas (2003), *Bild och retorik i media*, Liber, Malmö

Colbert, Davis (2002), *Harry Potters magiska värld*, Wahlströms Bokförlag, Stockholm

Edlund, Elisabet, Hoffsten, Andreas (1991), *Inte bara Emil - bok blir film*, Filminstitutet, Lund

Gravis, Ana, Pozo, Jorge (1992), *Barn. Media. Kunskap*, Barn Media Kunskap AB, Solna

Holm, Ingvar (1975), *Roman blir film*, Bo Cavefors Bokförlag, Lund

Holmberg, Claes-Göran, Ohlsson, Anders (1999), *Epikanalys – in introduktion*, Studentlitteratur, Lund

Nel, Philip (2001), *JK Rowling´s Harry Potter Novels*, The Continuum International Publishing Group Inc, New York

Nemert, Elisabet, Rundblom, Gunilla (2004), *Filmboken*, Natur och kultur, Stockholm

Nikolajeva, Maria (2004), *Barnbokens byggklossar*, Studentlitteratur, Lund

Norstedts svenska ordbok (2004), Norstedts, Stockholm

Ohlsson, Joel (1983), *Att se film*, Liber, Lund

Patel, Runa, Davidson, Bo (2003), *Forskningsmetodikens grunder – att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, Studentlitteratur, Lund

Rowling, J K, (2001), *Harry Potter och de vises sten* - Tiden, Stockholm

Rydin, Ingegerd (2000), *Barnens röster – Program för barn i Sveriges radio och television 1925-1999*, Stiftelsen Etermediernas i Sverige, Stockholm

Skjo2nsberg, Kari (1982), *Vem berättar? Om adaptationer i barnlitteratur*, Rabén & Sjögren, Stockholm

Törnqvist, Evastina (2002), *Den lille trollkarlen*, Replik, Viken

Internet:

The Swedish Rowling Fanclub

<http://www.rowlingfanclub.se>, 2005-04-13

Film:

Warner Bros Home Video (2001), *Harry Potter och De Vises Sten*, Warner Bros.
Package Design och Summary, Burbank, Kalifornien, USA